

Geld, urn en fibula in Schettens

Studente Paula Kalkman graaft de vermoedelijke crematie-urn voorzichtig uit in de onderzoekssleuf. Op de achtergrond de kerk van Schettens, die in de steigers staat. FOTO CATRINUS VAN DER VEEN

ERWIN BOERS

SCHETTENS Archeologen hebben in Schettens een vermoedelijke crematie-urn, Romeinse munten en een waterput met hierin een middeleeuws wijnvat gevonden.

De onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen (RuG) zijn al bijna vier weken aan het graven in de 'zool' van de oude terp Sotterum. De woonheuvel zelf is een eeuw geleden al weggegraven, maar waterputten, kuilen en sloten zijn nog terug te vinden in de onderlaag.

De oudste tot nu toe gevonden voorwerpen dateren van de late ijzertijd: het gaat om scherven streepbandaardewerk van ruim 100 jaar voor Christus. Uit talrijke andere

scherven blijkt dat de terp op de rand van het oude Marnegebied ook in de Romeinse tijd en de vroege en late middeleeuwen bewoond is geweest.

„Wy tinke no oan in terp út de lette izertiid, dy't lange tiid hiel lyts bleaun is,” zegt opgravingsleider Theun Varwijk. Mogelijk is pas laat in de middeleeuwen de uitgestrekte woonheuvel ontstaan die later op kaarten te zien was. Hier verrees toen Osingastate, waarnaar de naastgelegen weg vernoemd is.

Inmiddels zijn al over een lengte van honderden meters ondiepe sleuven uitgegraven in de weilanden. In eerste instantie doken er weinig vondsten op en bleken de archeologen een gebied buiten de kernterp te hebben aangesneden.

„Wy tinke no dat wy it goeie plak

fûn hawwe”, zegt Varwijk, wijzend op de nieuwste greppel. Daar zouden de komende anderhalve week nog oudere vondsten kunnen opduiken.

Onder een tentdak schraapt studente Paula Kalkman voorzichtig een grote pot los uit de modder. Verbrandingsresten en botten bij deze pot hebben de alarmbellen doen rinkelen bij de onderzoekers: dit lijkt op een vroeg-middeleeuwse urn, die gevuld kan zijn met crematie-resten van een oud-bewoner. Zo'n los begraven aspot is redelijk zeldzaam en er kunnen sieraden bij liggen.

Verderop is een mooie waterput te zien, waarvan de wand bestaat uit een wijnvat. Daarnaast liggen verschillende grote stukken hout. Een deel hiervan vormde mogelijk het deksel van het vat, denkt Varwijk. De

De oudste voorwerpen dateren van de late ijzertijd

onderzoekers vonden verderop enkele dikke bronzen munten en een spiraalfibula uit de Romeinse tijd. Ook kwam er een gaaf middeleeuws bolpotje uit de bodem tevoorschijn.

Rond het terrein bevonden zich in de middeleeuwen mogelijk twee stinzen (torenkasteeltjes). „Dêr by dy beammen kin sa'n stins stien hawwe”, zegt Varwijk. „Mei de opgraving komme wy dêr no net oan ta, mar miskien kinne wy dêr noch in boarûndersyk dwaan, want it is wol

nijsgjirrich.” Kloostermoppen en ander middeleeuws bouwmateriaal is hier en daar al wel tevoorschijn gekomen.

Het onderzoek in Schettens bezgelt een lange opgravingsserie van de RuG en de provincie Fryslân. De onderzoeken leverden de afgelopen tien jaar veel nieuwe inzichten op en hielpen een nieuwe generatie terparcheologen opleiden. De jonge wetenschappers schrijven de komende jaren over iedere opgraving nog een wetenschappelijke publicatie.

De archeologen houden komende zaterdag open dag bij hun opgraving in Schettens. Iedereen is tussen 10.00 en 15.00 uur welkom in de weilanden bij Viersprong 4. Parkeren kan langs de Marneweg.